

Насоки за создавање на мрежа на набљудувачи за заштитени подрачја во планинскиот венец Шар-Кораб.

Илбер Имеровски
Експерт за Развој на заедниците

Содржини

За проектот:	2
Околу областа Шар-Кораб и паркот Кораб-Коритник	2
Мрежа на набљудувачи на заштитени подрачја.	4
Улоги и одговорности	4
На паркот му требаат силни спротивставени заедници:	4
Структури за управување со ЗП.	5
Заедница или локална структура	5
Економски активности во заштитени подрачја	6

СОЗДАВАЊЕ НА МРЕЖАТА НА ЗАЕДНИЦИ НАБЉУДУВАЧИ НА ЗАШТИТЕНИТЕ ПОДРАЧЈА

За проектот:

ПРОЕКТОТ „ЗАШТИТА И ОДРЖЛИВО КОРИСТЕЊЕ НА ПРЕКУГРАНИЧНИТЕ ЗАШТИТНИ ПОДРАЧЈА ВО ПЛАНИНИТЕ ШАР, МАВРОВА И КОРАБ-КОРИТНИК“.

Проектот се фокусира на доброто управување со заштитените подрачја на прекуграничната граница меѓу Албанија и Северна Македонија, покривајќи повеќе од 186.000 хектари заштитени подрачја (ЗЗ) на планината Шар, Маврово и Кораб-Коритник.

Го спроведува Фондацијата (ALCDF), во партнерство со локални партнерски организации во Северна Македонија, CSDC (Центар за одржлив развој на заедницата) и GLV „Dibra Turistice“ во Албанија.

Финансиран е од PONT - Trust Fund за регионот на Преспа и Охрид, германска програма посветена на зачувување на богатото наследство на природните области во заштитените подрачја и поврзување на еколошките коридори на Грција, Албанија и Северна Македонија.

Околу областа Шар-Кораб

- Шар-Кораб Тоа е едно од најголемите заштитени подрачја во Европа, во планинскиот масив Шар-Кораб со 244.000 ха, заедно со националните паркови Шар во Косово, Маврово и Шар Планина во Северна Македонија и Паркот на природата Кораб-Коритник. Албанија;
- Проектот „Заштита и одржливо користење на заштитените подрачја на планините Шар, Маврово и Кораб-Коритник“, имплементиран од АЛЦДФ, е фокусиран на прекуграничните заштитени подрачја меѓу Албанија и Северна Македонија, кои опфаќаат повеќе од 191.338 хектари ЗП, конкретно. во:
- Националниот парк Мали и Шара (62.700 ha), Националниот парк Маврова во НМК (73.088 ha) и паркот на природата Кораб-Коритник во АЛ (55.550 ha).
- Управата за управување со заштитените подрачја (ПАМА) се во четири канцеларии конкретно во Маврово за КП Маврово, Тетово за КП Мали Шар, Дибар и Кука за КП Кораб-Коритник.
- Заштитените подрачја имаат директно население од околу 44.600 жители, вклучително и 10 единици на локалната самоуправа (Општини и општини), поточно општините Дибр и Кука, со население од околу 19.000 жители (во паркот на природата Кораб-Коритник),

општините на Маврова - Ростуше и Гостивар (Национален парк Маврова), со вкупно население од околу 8.600 жители, а во Националниот планински парк Шар со население од околу 17.000 жители во седум општини (Боговина, Гостивар, Јегуновце, Маврово-Ростуше, Теарца, Тетово и Врапчишта).

Мрежа на набљудувачи на заштитени подрачја.

Улоги и одговорности

- Функција/задача делегирана од АДЗМ, на селскиот поглавар и селската комисија. (ренџери на заедницата).
- Поставување на основна група со најмалку 3 лица за секое село.
- Главните задачи на набљудувачката група или комисија на ПС се:
 - i. Следење на незаконски интервенции, како што се:
 - сечење дрва,
 - нелегален лов или употреба на оружје,
 - напасување на добиток во забранети подрачја,
 - нередовно собирање на лековити растенија,
 - пешачење со коли и мотори 4x4 по ливади и пасишта итн.
 - Одгледување на забранети растенија и видови.
 - итн.
 - ii. Сигнализација на пожари и преземање на првите превентивни/изолациски мерки.
 - iii. Набљудување на лице место на корисници на стопански активности доколку се прекршени или имплементирани условите за користење и користење.
 - iv. Секојдневниот мониторинг на користењето на природните ресурси кои се доделени со концесија или еколошка дозвола, да биде по технички и законски стандарди.
 - v. Контрола на територијата од нелегални насилници.
 - vi. Сигнализира други органи да преземат мерки за санација на природните штетници од флората и фауната, како и другите природни ресурси.
 - vii. Ги обезбедува првите технички информации за деградирани, експлоатирани места, приоритет на интервенција, области и проценка на мислењето за користење на природните ресурси.
- Има координативна и раководна зависност од селскиот градоначалник и Управната единица.
- Опрема со средства за идентификација, и соодветна информативно-техничка опрема за превенција од пожари, против природни штетници и сл.
- Има приклучок во мрежата на единицата за цивилна итна помош.

На паркот му требаат силни спротивставени заедници:

- Да се заштити паркот од пожар, прекршувачи на законот, вандали и други злоупотребувачи на природните ресурси.
- Против неправилно користење на имотот и територијата на паркот од страна на други, без разлика дали станува збор за бизниси, посетители, минувачи или други заинтересирани страни.

- Да се осудат насилниците, оштетувачите и злоупотребувачите на имотот на паркот до органите на прогонот.
- Против неправилни незаконски интервенции, како што се:
 - i. сечење дрва,
 - ii. нелегален лов или употреба на оружје ,
 - iii. на добиток во забранети подрачја,
 - iv. нередовно собирање на лековити растенија ,
 - v. пешачење со коли и мотори 4x4 по ливади и пасишта итн.
- Да протестираме и да го кренеме гласот за нередовна употреба од страна на концесионерите и градежните компании во:
 - i. каменоломи или употреба на чакал во речните корита,
 - ii. отворање на планински патишта без квалитет и критериуми,
 - iii. земање вода без критериуми за ХЕЦ или други намени,
 - iv. други прашања кои се во спротивност со еколошките стандарди и правилата на заштитените подрачја.
- Да побараат одговорност од АДЗМ за исполнување на нивните обврски.

За повеќе информации:

Структури за управување со ЗП.

- Структури за управување со ЗП.
- Министерството за просторно планирање е највисокиот државен орган надлежен за политиките, законите, правилата, плановите за управување, буџетот, имотните листови итн., за заштитените подрачја.
- Националниот парк е највисокото тело одговорно за администрирање и управување со заштитените подрачја на територијата. Ги определува активностите во заштитеното подрачје, дава дозволи за користење и вршење на стопански или студиски дејности, ги утврдува давачките и буџетите, ги назначува персоналот и раководителите.
- „Совет на заинтересирани страни“, е заедничка структура, тие ги следат активностите на Паркот во регионот, спроведувањето на плановите за управување, спроведувањето на законодавството од страна на администрациите на паркот, спроведувањето на барањата за одржливо користење на природните ресурси. .

Заедница или локална структура

- Заедница или локална структура
- Локална власт (овластувања како што се властите на локалната самоуправа, имоти, планови за управување, структури, специјалисти, буџет, алатки, итн.)

- Селските совети, управувачка моќ на ниво на село, делегирана со закон од локалната власт. Има јавни служби, управува со имотот, управува со природни ресурси, разрешување конфликти, формира комисији и групи во заедницата со социјални, културни и економски активности, врши управна власт, го претставува селото, има информативни, контролни/мониторинг одговорности итн.
- Структури врз основа на заедницата, советодавни и социјални, економски и културни активности.

Економски активности во заштитени подрачја

- Во заштитените подрачја може да се развиваат економски, социјални, туристички, истражувачко-научни дејности и сл., според барањата на законот.
- Во заштитените подрачја активностите можат да се вршат само по добивање на еколошка дозвола или по добивање одобрение од органот за заштита на подрачјата, во случаи кога тоа изречно го налага овој закон. Некои од дозволените активности се:
 - i. Дрвен материјал за греење или градба според соодветните стапки за заедницата и за приватни субјекти.
 - ii. Пасење со дозвола и поставување штали (за мали животни, говеда, копитари, пчели и сл.)
 - iii. Собирање и употреба на секундарни шумски производи (шумски отпад, кора, дрво, лисја, овошје, хумус итн.)
 - iv. Одгледување на различни лековити, ароматични и есенцијални масла.
 - v. Одгледување на дива фауна.
 - vi. Објекти за туристички активности, трговија, барови, ресторани, хотели, кампови и сл.
 - vii. Поставување на фиксни, мобилни, телевизиски и радио комуникациски антени.
 - viii. Изведување операции за дупчење вода, рударство, гас, нафта, поставување на цевководи на површината, изградба на високонапонски водови, изградба на канали,
 - ix. Снимање и снимање за телевизија и лични ефекти.
 - x. Одење во природа, набљудувања или движење со дозволени моторни возила како што се велосипеди, коњи или скокање со падобран итн.
 - xi. За риболов и користење на пловни објекти.
 - xii. За научни и истражувачки активности, да се земат примероци или да се користат постоечки податоци.